

ZESZYTY NAUKOWE
Wyższej Szkoły Bankowej
we Wrocławiu

Nr 23 rok 2011

Wydawnictwo
Wyższej Szkoły Bankowej

Recenzenci

prof. dr hab. Władysław Gaworecki
dr hab. Barbara Iwankiewicz-Rak, prof. nadzw. UE we Wrocławiu
dr hab. Andrzej Kaleta, prof. nadzw. UE we Wrocławiu
dr hab. Stanisław Korenik, prof. nadzw. UE we Wrocławiu
prof. dr hab. Marian Noga
prof. dr hab. Ryszard Michalski

Rada naukowa

prof. dr hab. Maria Cieślak – przewodnicząca (Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu)
prof. dr hab. Piotr Migoń (Uniwersytet Wrocławski)
prof. dr hab. Aniela Styś (Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu)
dr hab. Andrzej Bujak, prof. nadzw. (Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu)
prof. dr hab. Wasilij Szwec (National Mining University, Dnipropetrovsk)
prof. dr hab. Walentyna Pidlisnyuk (Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica)
prof. dr hab. Jens Laage-Hellmann (Chalmers University of Technology, Goteborg)
prof. dr hab. Jan Vachal (Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích)
dr Barbara A. Despiney-Zochowska (Centre d'Economie de la Sorbonne, Université Paris)

Redaktor naczelny „Zeszytów Naukowych”

dr hab. Kazimiera Wilk, prof. nadzw. WSB we Wrocławiu

Redaktorzy naukowci

prof. dr hab. Stefan Forlicz, prof. dr hab. Piotr Migoń

Sekretarz naukowy

dr Adam Hetmańczyk

Redakcja i korekta

Krystyna Sobkowicz

Projekt okładki

Jan Ślusarski

Kopiowanie i przetwarzanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu, 2011

ISSN 1643-7772

WYDAWNICTWO

WYŻSZEJ SZKOŁY BANKOWEJ

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań
tel. 61 655 33 99, tel./fax 61 655 33 97
e-mail: wydawwsb@wsb.poznan.pl, dzialhandlowy@wsb.poznan.pl
www.wydawnictwo.wsb.poznan.pl

Druk i oprawa: ESUS Druk cyfrowy, Poznań

Magdalena Redo

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Płatnicy i beneficjenci netto budżetu Unii Europejskiej

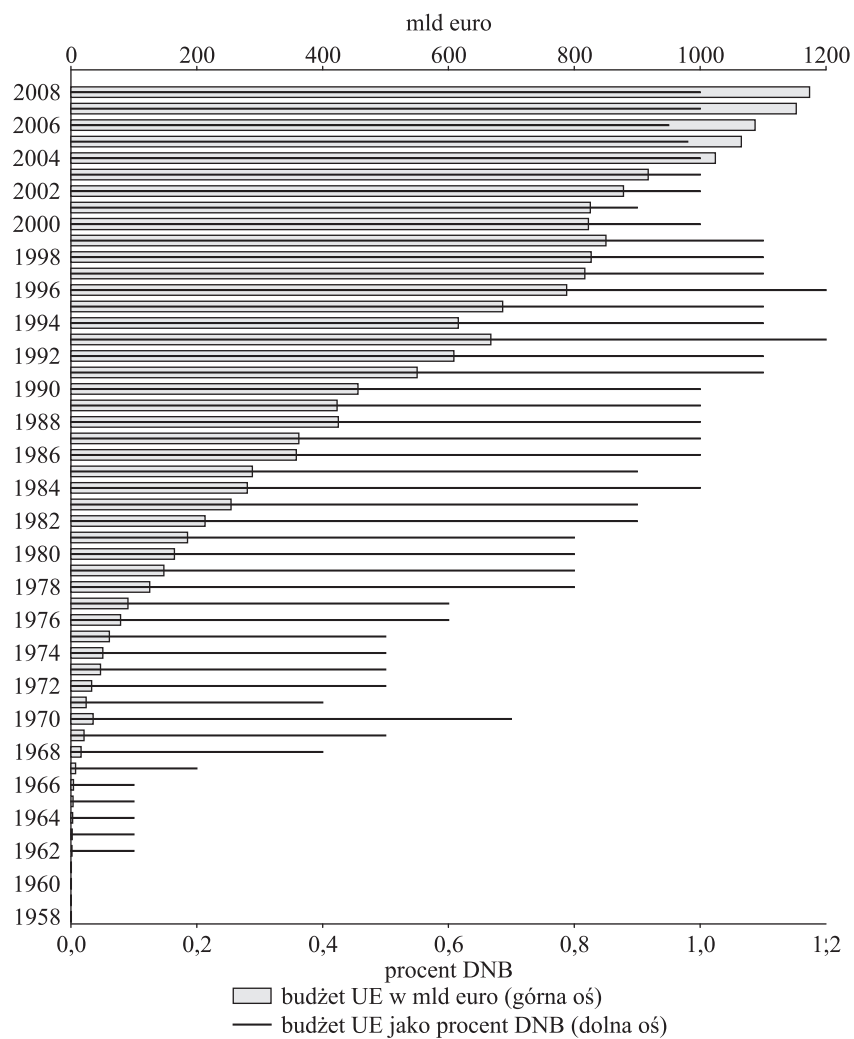
Streszczenie. Główny ciężar finansowania budżetu Unii Europejskiej od lat spoczywa na najbogatszych jej członkach. Nic więc dziwnego, że wraz z rozszerzaniem UE o dużo słabsze gospodarki, najwięksi płatnicy netto unijnego budżetu coraz częściej mówią o ograniczeniu jego wielkości i/lub zmniejszeniu ciężaru jego utrzymania. Jest to tym bardziej zrozumiałe, że także i oni borykają się z narastającymi problemami społeczno-gospodarczymi, takimi jak wysokie bezrobocie, duże deficyty budżetowe, ogromne i dalej rosnące zadłużenie sektora publicznego, a przede wszystkim brak woli politycznej do przeprowadzenia trudnych, ale niezbędnych reform gospodarczych.

Słowa kluczowe: integracja europejska, budżet UE, płatnicy i beneficjenci netto

1. Wstęp

Budżet Unii Europejskiej to rocznie ponad 100 mld euro (wydatki w 2008 r. wyniosły 116,5 mld euro¹), których głównymi beneficjentami są nowe państwa członkowskie, a także Grecja, Portugalia, Hiszpania, ale i Irlandia. Środki te

¹Europäische Kommission, *EU-Haushalt 2008. Finanzbericht*, Luxemburg 2008, s. 105.

Rys. 1. Wielkość budżetu UE (do 1993 r. EWG) w latach 1958-2008

Źródło: opracowanie własne na podstawie Europäische Kommission, *EU-Haushalt 2008. Finanzbericht*, Luxemburg 2008, s. 83 oraz Europäische Kommission, *EU-Haushalt 2006. Finanzbericht*, Luxemburg 2006, s. 38-42.

stanowią około 1% PKB całej UE. I choć w porównaniu z krajowymi budżetami to relatywnie nieduże pieniądze – bowiem średnio w państwach UE przez sektor finansów publicznych przechodzi prawie 45% ich PKB² – to dla słabszych gospodarek środki te stanowią niezwykle ważne źródło wsparcia, istotnie poprawiające ich możliwości rozwojowe.

²Eurostat, *Total general government revenue. General government. 2008 (% of GDP)*, March 2010.

Budżet UE ma w dużej mierze charakter redystrybucyjny – obok polityki rolnej głównym obszarem wsparcia jest poprawa konkurencyjności słabiej rozwiniętych regionów – dlatego nie dziwi fakt, że bardziej zamożne kraje, zwłaszcza najwięksi płatnicy netto unijnego budżetu, od lat próbują przeforsować ograniczenie jego wielkości i/lub złagodzenie ciężaru jego utrzymania. Jest to tym bardziej zrozumiałe, gdy prześledzi się dynamikę wzrostu budżetu UE – por. rysunek 1.

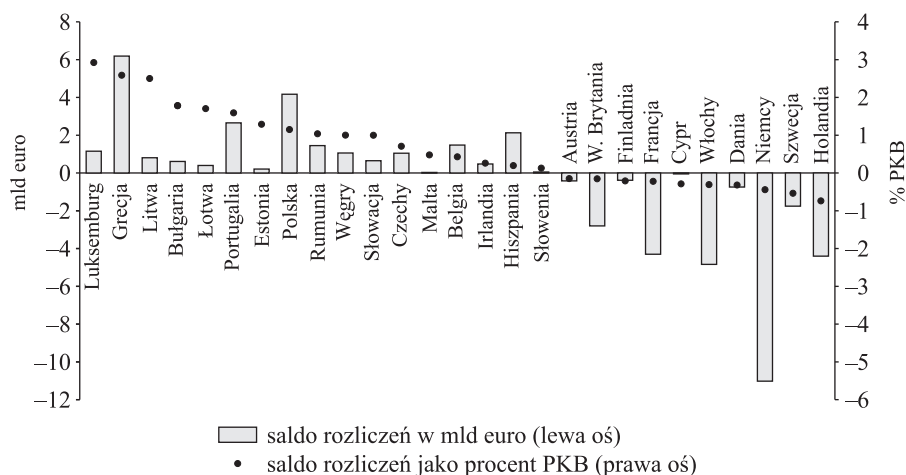
Jeszcze w latach siedemdziesiątych XX w. budżet EWG stanowił około 0,5% dochodu narodowego brutto (DNB) krajów członkowskich, jednak lata osiemdziesiąte i dziewięćdziesiąte XX w. przyniosły wzrost do ponad 1% DNB – por. rysunek 1. Ciężar jego utrzymania jest więc dziś dwukrotnie większy niż wówczas, co oznacza, że po kilkudziesięciu latach finansowania w coraz większym stopniu działań wspólnotowych, niektóre kraje mają już tego po prostu dość. Dotyczy to zwłaszcza tych, którzy do unijnego budżetu wpłacają więcej pieniędzy niż z niego otrzymują, czyli tzw. płatników netto.

Celem niniejszego artykułu jest analiza stopnia obciążenia poszczególnych krajów członkowskich daninami na rzecz budżetu Unii Europejskiej – zarówno obecnie, jak i na przestrzeni minionych dekad, a także przybliżenie preferencyjnych rozwiązań w zakresie finansowania budżetu UE, jakie dotychczas udało się wynegocjować niektórym płatnikom netto.

2. Beneficjenci i płatnicy netto budżetu Unii Europejskiej w 2008 r.

Do największych płatników netto unijnego budżetu należą obecnie w kolejności Holandia, Szwecja i Niemcy – por. rysunek 2. Wpłacają oni do budżetu UE o kilka, a Niemcy nawet kilkanaście miliardów euro więcej niż otrzymują z niego wsparcia. To ujemne saldo rozliczeń z unijnym budżetem stanowi w ich przypadku największy procent ich PKB – odpowiednio 0,74% PKB Holandii, 0,54% PKB Szwecji i 0,44% PKB Niemiec. Płatnikami netto jest obecnie w sumie aż 10 państw spośród 27. Poza wymienionymi największymi płatnikami netto, ujemny bilans z budżetem UE mają też Dania, Włochy, Francja, Finlandia, Wielka Brytania i Austria, a także jeden z nowych członków UE – Cypr. W ich przypadku ujemne saldo rozliczeń stanowi jednak mniejszą część ich PKB – od 0,15% do 0,32% ich PKB (por. rys. 2).

Tak naprawdę płatnikiem netto – i to jednym z największych – jest też Belgia. Gros bowiem płatności kierowanych do Belgii to środki na utrzymanie unijnych instytucji, których jest tam najwięcej. Wyłączając środki na unijną administrację, ujemne saldo rozliczeń z budżetem UE stanowi aż 0,70% jej PKB, a więc tylko minimalnie mniej niż największego unijnego płatnika netto – Holandii. Ta sama

Rys. 2. Beneficjenci i płatnicy netto unijnego budżetu* w 2008 r.

* saldo rozliczeń z budżetem UE przy uwzględnieniu wszystkich płatności danego kraju na rzecz budżetu UE oraz łącznego wsparcia z budżetu UE

Źródło: opracowanie własne na podstawie Europäische Kommission, *EU-Haushalt 2008...*, s. 105 oraz Eurostat, *Gross domestic product at market prices. Millions of euro. 2008*, March 2010.

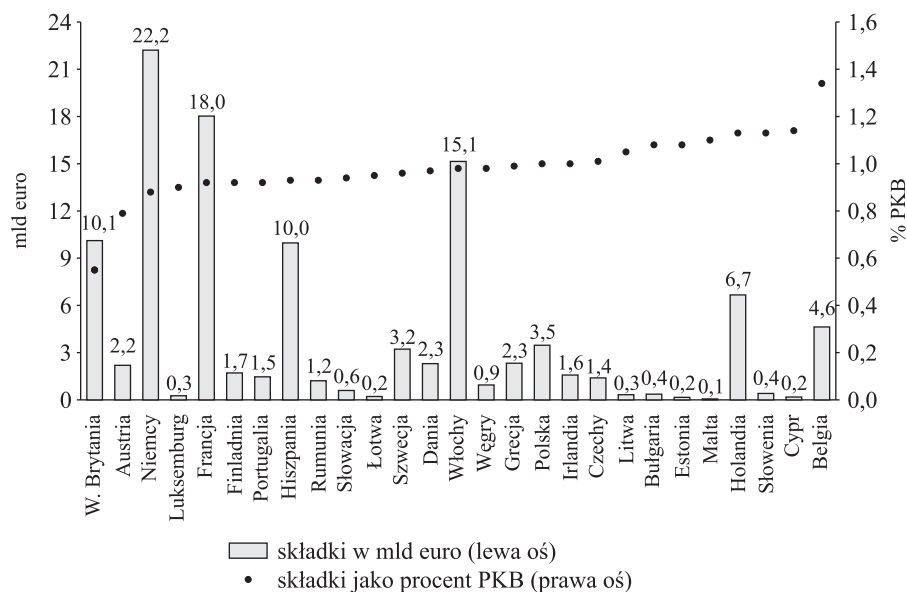
sytuacja dotyczy Luksemburga, który po wyeliminowaniu płatności administracyjnych przestaje być największym beneficjentem netto budżetu UE, a staje się wprawdzie najmniejszym, ale płatnikiem netto. Ujemny bilans rozrachunków z unijnym budżetem stanowił w 2008 r. 0,06% PKB Luksemburga.

Największymi beneficjentami netto unijnego budżetu jest Grecja i Litwa – ich dodatni bilans rozliczeń z budżetem UE stanowił w 2008 r. odpowiednio 2,59% i 2,50% ich PKB. Niewiele gorsze saldo wykazuje Bułgaria, Łotwa i Portugalia (ponad 1,5% PKB), a także Estonia, Polska, Rumunia, Węgry i Słowacja (ponad 1% PKB). Beneficjentami netto są też Czechy, Malta, Irlandia, Hiszpania i Słowenia.

Wliczając Belgię i Luksemburg – wśród obecnych 27 członków UE tak naprawdę 12 krajów jest płatnikami netto, a 15 państw beneficjentami netto unijnego budżetu.

3. Finansowanie budżetu Unii Europejskiej przez poszczególne kraje członkowskie

Choć z punktu widzenia pojedynczego państwa najistotniejszy jest wprawdzie bilans netto rozliczeń z budżetem UE, to nie można pominąć kwestii samego finansowania unijnego budżetu, a ponieważ tylko tzw. czwarte źródło (czyli wpłata

Rys. 3. Łączne składki na rzecz unijnego budżetu* w 2008 r.

* uwzględniono składki obejmujące wszystkie typy płatności: wpłaty bezpośrednie, wpływy z VAT, cła i opłaty rolne oraz mechanizm kompensacyjny wkładu brytyjskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Europäische Kommission, *EU-Haushalt 2008...*, s. 105 oraz Eurostat, *Gross domestic...*

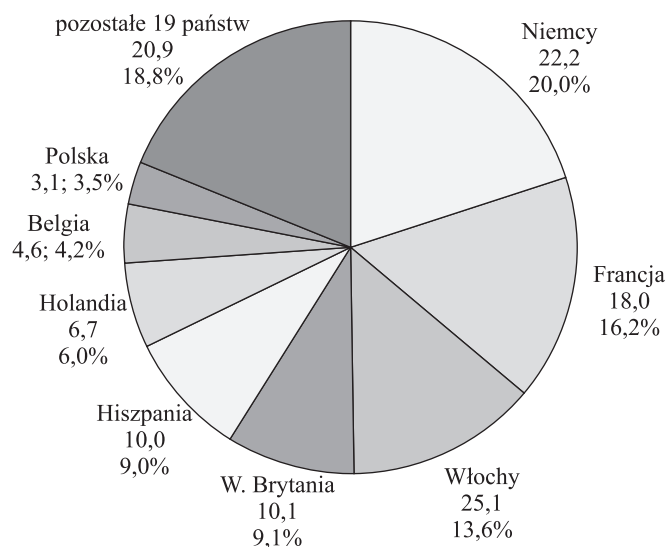
bezpośrednia) uzależnione jest od wielkości dochodu narodowego kraju, to wielkość odprowadzanych płatności na rzecz unijnego budżetu różni się w zależności od kraju – czasem znacznie (por. rys. 3).

Najwyższe płatności w relacji do PKB na rzecz budżetu UE przekazała w 2008 r. Belgia (1,34% PKB), niewiele mniej Cypr (1,14% PKB), Słowenia i Holandia (1,13% PKB), a także Malta (1,10% PKB) i Estonia oraz Bułgaria (1,08% PKB). Z kolei skrajnie niskie obciążenie ma Wielka Brytania – raptem 0,55% PKB, co jest efektem tzw. rabatu brytyjskiego. Relatywnie niższe płatności przekazuje też Austria (0,79% PKB) i Niemcy (0,88% PKB), które posiadają redukcję w zakresie zarówno finansowania rabatu brytyjskiego, jak i naliczania wpływów z VAT³ (szerzej w dalszej części artykułu).

Nie można jednak zapominać, że ci ostatni finansują unijny budżet w największym stopniu, bo aż w 1/5. W 2008 r. Niemcy wpłacili do budżetu UE 22,2 mld euro (por. rys. 4).

Poza Niemcami do krajów finansujących budżet UE w największym stopniu należą Francja (16,2%), Włochy (13,6%), Wielka Brytania (9,1%) i Hiszpania

³ Art. 2, ust. 4, Rada Unii Europejskiej, *Decyzja Rady z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich* (2007/436/WE, Euratom) (L 163/17 z 23.6.2007).

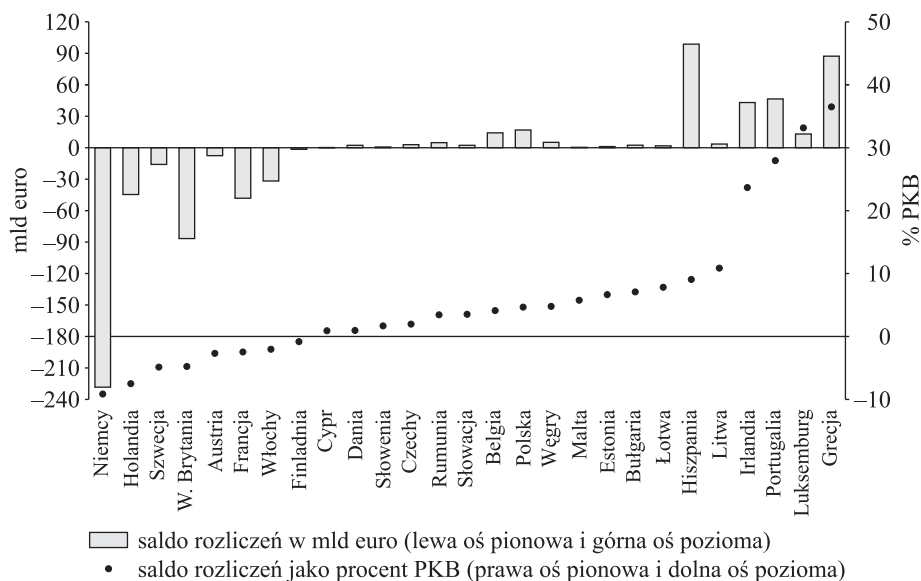
Rys. 4. Struktura płatności na rzecz budżetu UE w 2008 r. według krajów (pierwsza liczba: kwota w mld euro, druga liczba: procent łącznych płatności wszystkich krajów na rzecz budżetu UE)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Europäische Kommission, *EU-Haushalt 2008...*, s. 105.

(9,0%). Pierwsza trójka, czyli Niemcy, Francja i Włochy, wpłacają połowę! pieniędzy do unijnego budżetu, kolejne trzy kraje, czyli Wielka Brytania, Hiszpania i Holandia – jedną czwartą, co oznacza, że te sześć państw finansuje 3/4 budżetu UE. Pod względem nominalnych wpłat Polska (z wpłatą na poziomie 3,5 mld euro) plasuje się na ósmym miejscu – nasze łączne płatności stanowią niewiele ponad 3% całego budżetu UE.

4. Płatnicy i beneficjenci netto budżetu Unii Europejskiej w perspektywie minionych kilkudziesięciu lat

Nie dziwi, że największe i najbogatsze kraje, które mają mnóstwo własnych problemów – jak wysokie bezrobocie, rosnące długi publiczne, napięte budżety, wysokie podatki i za niski wzrost gospodarczy – po kilkudziesięciu latach finansowania w największym stopniu polityk wspólnotowych i permanentnego deficytu w rozliczeniach z budżetem UE, delikatnie ujmując, nie są zainteresowane dalszym jego powiększaniem. Zważywszy, że proces intensywnej integracji w ramach wspólnot trwa już ponad pół wieku, a rozrost budżetu zaczął się na dobre z końcem lat sześćdziesiątych XX w., to starsi stażem członkowie UE są płatnikami lub beneficjentami netto unijnego budżetu już przeszło 40 lat. Skumulowane zyski i straty związane z jego utrzymaniem w tak długiej perspektywie urosły do ogromnych kwot – por. rysunek 5.

Rys. 5. Saldo rozliczeń z budżetem UE w latach 1976-2008

Źródło: opracowanie własne na podstawie Europäische Kommission, *EU-Haushalt 2008...*, s. 93-105 oraz Eurostat, *Gross domestic...*

Łączne rozliczenia poszczególnych państw z budżetem UE za lata 1976-2008, czyli za okres minionych 33 lat, jednoznacznie ukazują na kim spoczywał i spoczywa główny ciężar finansowania procesu europejskiej integracji. Bezdyskusyjnie największe koszty związane z członkostwem w UE ponoszą Niemcy. W latach 1976-2008 wpłaciły one do budżetu UE o 228,3 mld euro więcej niż otrzymały z niego wsparcia, co stanowi aż 9,1% rocznego PKB Niemiec (z 2008 r.). I choć ujemne salda następných w kolejności największych płatników netto za okres minionych 33 lat stanowią też kilka procent ich rocznej produkcji, to jednak nominalna wysokość niemieckiego deficytu w rozliczeniach z unijnym budżetem jest kwotą ogromną. To przecież dwukrotność całego rocznego budżetu UE, albo prawie 2/3 rocznego PKB Polski.

Spośród ośmiu wieloletnich płatników netto unijnego budżetu relatywnie porównywalny ciężar finansowania działań wspólnotowych ponosi też Holandia. Prawie 45 mld euro deficyt w rozliczeniach z budżetem UE w latach 1976-2008 stanowi 7,5% rocznego PKB Holandii. W przypadku następných w kolejności Szwecji i Wielkiej Brytanii ujemne saldo to niespełna 5% ich PKB, natomiast Austrii, Francji i Włoch około 2-3% PKB (Finlandii 0,8%).

Bezdyskusyjnym liderem wśród długookresowych beneficjentów netto unijnego budżetu jest Grecja. W analizowanym okresie otrzymała ona z budżetu UE o 87,3 mld euro więcej niż do niego wpłaciła, co stanowi aż 36,5% jej rocznego PKB. Niewiele mniej zyskała na procesie integracji Portugalia i Irlandia – odpowiednio 28% i 23,7% ich PKB. W tym miejscu przypomnieć należy, że dane

dla Luksemburga i Belgii są dalece zawyżone z uwagi na płatności kierowane do tych krajów na utrzymanie unijnej administracji. Kolejne w rozrachunkach kraje uzyskały jak dotąd bez porównania dużo mniejsze wsparcie. Jest to o tyle zrozumiałe, że Irlandia, Grecja i Portugalia są członkami UE dużo dłużej od nowych państw członkowskich. Irlandia przystąpiła do EWG w 1973 r., Grecja w 1981 r., a Portugalia (tak jak i Hiszpania) w 1986 r. Tym bardziej na uwagę zasługuje fakt, że Litwa mimo krótkiego stażu w UE otrzymała w ciągu raptem 4,5 roku członkostwa wsparcie sięgające 10,9% ich PKB, a więc więcej niż na przykład Hiszpania (9,1% PKB) przez 23 lata. Łączne dodatnie saldo rozliczeń Polski z budżetem UE wynosiło na koniec 2008 r. 16,9 mld euro, czyli 4,7% rocznego PKB, co plasuje Polskę na 12 miejscu wśród 19 beneficjentów netto unijnego budżetu za łączny okres 1976-2008. Na tle 12 nowych członków UE Polska znajduje się w połowie stawki – na 7 miejscu.

Pamiętać jednak należy, że bilans rozliczeń z unijnym budżetem jest tak naprawdę dla nowych państw członkowskich znacznie bardziej korzystny, niż wynika to z danych zawartych na rysunku 5. Otrzymywały one bowiem środki z budżetu UE zanim jeszcze stały się jej członkami, w ramach pomocy przedakcesyjnej, która nie jest uwzględniona w powyższych statystykach.

5. Preferencyjne rozwiązania w zakresie finansowania budżetu Unii Europejskiej

Nic dziwnego, że po kilkudziesięciu latach utrzymywania unijnego budżetu jego najwięksi płatnicy netto próbowali i próbują, choć w jakimś stopniu, ograniczyć ciężar jego finansowania.

5.1. Rabat brytyjski

Pierwsze ustępstwo poczyniono wobec Wielkiej Brytanii. Z uwagi na wielkość i poziom zamożności wpłacała ona do budżetu EWG niewspółmiernie dużo w porównaniu z realnymi możliwościami uzyskania z niego wsparcia. Było to efektem niewielkiego sektora rolnego w Wielkiej Brytanii i jednocześnie faktu, że wspólna polityka rolna zawsze pochłaniała istotną część środków z budżetu UE. Dziś wydatki te stanowią około 40% całego budżetu UE, a w latach 70. XX w., kiedy to Wielka Brytania przystępowała do EWG, stanowiły one 70-80% łącznych wydatków⁴. To właśnie z tego powodu Wielka Brytania o mało nie wystąpiła z EWG

⁴Europäische Kommission, op. cit., s. 78-79.

w 1975 r. Kwestia ta została rozwiązana podczas szczytu Rady Europejskiej w Fontainebleau w czerwcu 1984 r.⁵ Zdecydowano wówczas, że każdy kraj, którego płatności na rzecz budżetu UE są niewspółmiernie wysokie w stosunku do jego zamożności, może liczyć na korektę wkładu. Do dziś z zapisu tego korzyści stała jedynie Wielka Brytania. Początkowo przyznano jej rabat w wysokości 2/3 różnicy między procentowym udziałem tego kraju w płatnościach VAT a procentowym udziałem otrzymanych wypłat z budżetu EWG w całości wydatków budżetu⁶, jednak kolejne rewizje źródeł finansowania unijnego budżetu sprawiły, że dziś wyznacza się go według znacznie bardziej skomplikowanej procedury. W ostatnich latach rabat Wielkiej Brytanii wynosił rocznie ponad 5 mld euro (w 2008 r. nawet 6,3 mld euro), podczas gdy jej ujemne saldo w rozliczeniach z unijnym budżetem wynosiło w ciągu minionej dekady średnio 4,2 mld euro rocznie (już po uwzględnieniu rabatu), co oznacza, że w ostatnich latach rabat stanowił rocznie ponad połowę salda netto rozliczeń Wielkiej Brytanii z budżetem UE (średnio 55% w latach 1999-2008)⁷. Uwzględniając wprawdzie słuszność rozwiązania przyjętego w Fontainebleau, trzeba jednak pamiętać, że ktoś te rokrocznie brakujące 5-6 mld euro musi dopłacić, co w praktyce oznacza wzrost ciężaru finansowania unijnego budżetu przez pozostałe, w większości dużo biedniejsze kraje.

5.2. Redukcja w finansowaniu rabatu brytyjskiego

Można się było domyślić, że poszczególne kraje nie będą zachwycone rozwiązaniem przyjętym wobec Wielkiej Brytanii. Dlatego od razu w 1985 r. największemu płatnikowi netto – Niemcom – przyznano ulgę w wysokości 1/3 w finansowaniu rabatu brytyjskiego (tzw. rabat od rabatu)⁸. Rabat ten zaczął obowiązywać od 1986 r. Kolejne kraje wywalczyły redukcję w finansowaniu rabatu brytyjskiego dopiero kilkanaście lat później. Rada Europejska w Berlinie w marcu 1999 r. przyznała rabat od rabatu dodatkowo trzem kolejnym największym płatnikom netto unijnego budżetu – Austrii, Holandii i Szwecji⁹. Obowiązuje on od stycznia

⁵The European Council, *Conclusions of the Fontainebleau European Council (25 and 26 June 1984)*, Bulletin of the European Communities, June 1984, No. 6, pp. 11-12.

⁶Art. 3 ust. 3b, The Council of the European Communities, *Council Decision of 7 May 1985 on the Communities' system of own resources (85/257/EEC, Euratom)*, Official Journal of the European Communities, 14.05.1985, No. L 128, p. 15.

⁷Obliczenia własne na podstawie Europäische Kommission, op. cit., s. 100-105.

⁸The Council of the European Communities, *Council Decision of 7 May 1985 on the Communities' system of own resources (85/257/EEC, Euratom)*, Official Journal of the European Communities, 14.05.1985, No L 128, p. 15, art. 3 ust. 3c.

⁹The European Council, *Conclusions of the Berlin European Council: extract concerning Agenda 2000 (24 and 25 March 1999)*, 100/1/99 rev, Council of the European Union, Brussels 25.03.1999, pp. 1-14.

2002 r. i wynosi dla całej czwórki 3/4 przypadającej na każdy kraj kwoty¹⁰. Oznacza to oczywiście, że państwa te finansują rabat brytyjski w zaledwie 1/4 przypadającej na nich wysokości, przez co istotnie wzrastają obciążenia słabszych gospodarek.

Polska w ciągu pierwszych 5 lat członkostwa w UE musiała dopłacić do budżetu UE w związku z koniecznością sfinansowania rabatu brytyjskiego (po uwzględnieniu korekt wobec Niemiec, Austrii, Holandii i Szwecji) już ponad 1 mld euro (por. tab. 1).

Tabela 1. Wkład Polski w finansowanie rabatu brytyjskiego (w mln euro)

2004	2005	2006	2007	2008	Razem
123,1	193,4	196,2	215,8	301,2	1029,7

Źródło: Europäische Kommission, *EU-Haushalt 2008*...

5.3. Obniżona stawka poboru VAT

Na tym nie koniec. W obliczu rozszerzenia UE na Wschód, a co za tym idzie istotnego przesunięcia głównego ciężaru wydatków z budżetu UE, przed uchwaleniem nowej perspektywy finansowej, Rada Europejska w Brukseli w grudniu 2005 r. zdecydowała, że Austria, Niemcy, Holandia i Szwecja w latach 2007-2013 otrzymają preferencyjne, obniżone stawki poboru VAT¹¹.

Tabela 2. Stawka poboru wpływów z VAT w latach 2007-2013 (jako procent podstawy opodatkowania * podatkiem VAT w danym kraju)

Standardowa stawka poboru VAT	Stawka dla Austrii	Stawka dla Niemiec	Stawka dla Holandii	Stawka dla Szwecji
0,3%	0,225%	0,15%	0,1%	0,1%

* podstawa opodatkowania nie może być większa niż 1/2 dochodu narodowego brutto

Źródło: Art. 2 ust. 4, Rada Unii Europejskiej, *Decyzja Rady z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich* (2007/436/WE, Euratom) (L 163/17 z 23.6.2007).

Największą ulgę w odprowadzaniu wpływów z VAT uzyskała Holandia i Szwecja – w wysokości aż 2/3 stawki (por. tab. 2). Niemcom przyznano redukcję o połowę, a Austrii o 1/4 stawki standardowej, wynoszącej obecnie 0,3% podstawy opodatkowania podatkiem VAT.

¹⁰ Art. 5 ust. 1, The Council of the European Union, *Council Decision of 29 September 2000 on the system of the European Communities' own resources* (2000/597/EC, Euratom) (L 253/42, Official Journal of the European Communities 7.10.2000).

¹¹ The European Council, *Conclusions of the Brussels European Council (15/16 December 2005)*, 15914/1/05 REV 1, Council of the European Union, Brussels 30.01.2006, pp. 1-23 oraz 15915/05, Council of the European Union, Brussels 19.12.2005, pp. 1-35.

5.4. Redukcja wpłat bezpośrednich

Poza redukcją stawki poboru VAT Rada Europejska przyznała w Brukseli jeszcze jedno preferencyjne rozwiązanie wobec Holandii i Szwecji – obniżkę wpłat bezpośrednich do budżetu UE opartych na dochodzie narodowym brutto¹². Będzie ono podobnie obowiązywać tylko w okresie obecnej perspektywy finansowej, a więc w latach 2007-2013. Holandia otrzymała redukcję w wysokości wpłaty bezpośredniej (czyli tzw. czwartego źródła) o 605 mln euro rocznie, a Szwecja o 150 mln euro. Kwoty te są co roku rewaloryzowane delatorem PKB wyznaczanym przez Komisję Europejską¹³.

6. Podsumowanie

Jest oczywiste, że pogłębianie procesu integracji wymaga środków finansowych, które od lat w największym stopniu dają płatnicy netto unijnego budżetu – dziewięć zachodnioeuropejskich gospodarek. I choć taka jest formuła Unii Europejskiej, to łatwo zrozumieć zmęczenie tych krajów finansowaniem od kilkunastu lat słabszych regionów Europy, których mimo wydanych miliardów euro przybywa wraz z procesem poszerzania UE. Pamiętać bowiem należy, że najbogatsze kraje finansują tak naprawdę w zdecydowanej mierze wszystkie międzynarodowe organizacje – nie tylko te mające siedzibę w Europie. Nic więc dziwnego, że w obliczu nawarstwiania się wewnętrznych problemów społeczno-gospodarczych, coraz częściej pojawiają się głosy za ograniczeniem stopnia finansowania organizacji międzynarodowych przez najbogatsze kraje. Niestety w sytuacji coraz większego zaawansowania technologicznego i wzrostu konkurencji na rynkach międzynarodowych, nierozwiązane problemy w gospodarkach europejskich nabrzmiewają od lat. Wysokie bezrobocie, nieelastyczne rynki pracy, nadmierne obciążenia fiskalne uniemożliwiające osiągnięcie wyższych stóp wzrostu gospodarczego, napięte do granic możliwości budżety, rosnące długi publiczne, starzejące się społeczeństwo – to tylko część problemów, z jakimi boryka się większość zachodnich gospodarek w Europie. Jednak największym ich grzechem jest utrzymujący się od lat brak woli politycznej do przeprowadzenia trudnych reform gospodarczych, bez których nie mają szans na zdynamizowanie wzrostu gospodarczego i poprawę poziomu zamożności mieszkańców (nie mówiąc o dogonieniu i bezpośrednim rywalizowaniu z gospodarką USA, do czego m.in. miał doprowadzić proces europejskiej integracji).

¹² Ibidem.

¹³ Rada Unii Europejskiej, *Decyzja Rady z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich* (2007/436/WE, Euratom) (L 163/17 z 23.6.2007), art. 2 ust. 5.

Literatura

- Europäische Kommission, *EU-Haushalt 2006. Finanzbericht*, Luxemburg 2006.
- Europäische Kommission, *EU-Haushalt 2008. Finanzbericht*, Luxemburg 2008.
- Eurostat, *Gross domestic product at market prices. Millions of euro. 2008*, March 2010.
- Eurostat, *Total general government revenue. General government. 2008 (% of GDP)*, March 2010.
- Rada Unii Europejskiej, *Decyzja Rady z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich* (2007/436/WE, Euratom) (L 163/17 z 23.06.2007).
- The Council of the European Communities, *Council Decision of 7 May 1985 on the Communities' system of own resources* (85/257/EEC, Euratom), Official Journal of the European Communities, 14.05.1985, No. L 128, p. 15.
- The Council of the European Union, *Council Decision of 29 September 2000 on the system of the European Communities' own resources* (2000/597/EC, Euratom) (L 253/42, Official Journal of the European Communities 7.10.2000).
- The European Council, *Conclusions of the Berlin European Council: extract concerning Agenda 2000 (24 and 25 March 1999)*, 100/1/99 rev, Council of the European Union, Brussels 25.03.1999, pp. 1-14.
- The European Council, *Conclusions of the Brussels European Council (15/16 December 2005)*, 15914/1/05 REV 1, Council of the European Union, Brussels 30.01.2006, pp. 1-23 oraz 15915/05, Council of the European Union, Brussels 19.12.2005, pp. 1-35,
- The European Council, *Conclusions of the Fontainebleau European Council (25 and 26 June 1984)*, Bulletin of the European Communities, June 1984, No. 6, pp. 11-12,